

KRAKÓWA, WTOREK 15 PAŹDZIERNIKA 1940 r.

KOMUNIKAT WOJENNY

Niemieckie eskadry lotnicze dokonały w niedzielę i w nocy z niedzieli na poniedziałek nieco większych i silniejszych nalotów na Anglię, aniżeli w dniach poprzednich. Głównym celem ataku był przede wszystkim Londyn i Liverpool, rejon przemysłowy u ujścia rzeki Mersey póln-zach. i pld - wsch. terytoria W. Brytanii. W Londynie trafiono w budynki mieszkalne i przemysłowe - szkód jednak większych nie wyrządzono, zburzeniu uległ jeden z klasztorów. Ilość zabitych i rannych jest większa niż w czasie ostatnich ataków. 2 samoloty niemieckie zostały zestrzelone, Anglicy stracili 2 aparaty myśliwskie, piloci zdołali się uratować.

Brytyjska flota powietrzna bombardowała w nocy z niedzieli na poniedziałek zakłady broni Kruppa w Essen, doki i porty w Kolonii i Wilhelmshafen, fabryki i składy benzyny w Gelsenkirchen i Duisburgu, oraz szereg lotnisk w Niemczech i krajach okupowanych. Wykonano częściowo w niedzielę za dnia silne uderzenia na porty wzdłuż kanału la Manche od Ostendy aż po Havr. We Vlissingen uderzono na port i dworzec, atakowano również port w Domburgu na pld-zach- od Vlissingen i w Zeebrugge. Atak na doki i urządzenia portowe w le Havre był niezwykle gwałtowny i dokonany był w kilku falach. W cztero-godzinnym bombardowaniu Calais brały udział nowoorganizowane polskie eskadry samolotów nurkowych. Poza wyżej wymienionymi obiektami w Niemczech wzięły maszyny brytyjskie pod ciężki ogień bombowy autostradę koło Schwerte, lotniska w Wessel, Texel, na wyspie Borkum, Nordeney i Terscheling. Samoloty brytyjskie wykonały swe zadania ofensywne mimo ciężkich warunków atmosferycznych, walując nieraz z burzami przy temperaturze poniżej zera. Jeden samolot bryt. nie powrócił.

WIADOMOŚCI OGÓLNE

Z Bukaresztu donoszą, iż przybyło tam ogółem 400 oficerów niemieckich, liczne oddziały Gestapo, 20 tysięcy żołnierzy i formacje lotnicze.

Balkański korespondent londyńskiego "Times" sygnalizuje swemu dziennikowi, że do Rumunii przybyć ma w najbliższym czasie jeszcze 10 niemieckich dywizji. Jest to początek szeroko zakrojonej akcji niemiecko-włoskiej na Bliskim Wschodzie. Wielka część wojsk niemieckich wkroczyła do Rumunii przez terytorium węgierskie.

Z Bukaresztu donoszą o wielkim przygnębieniu wśród ludności, z powodu przybycia wojsk niemieckich. Dzisiaj popołudniu wyjechało z Rumunii do Turcji 100 obywateli angielskich, wśród nich część personelu dyplomatycznego. Jutro ma wyjechać dalszych 250 osób.

Rosja sowiecka zachowuje nadal milczenie wobec wypadków na Bałkanie. Wzmocniła ona znacznie swe oddziały stojące w Bessarabii.

Z Budapesztu donoszą, iż do Aten przybyła turecka misja wojskowa.

Rosja sowiecka zamknęła swe terytorialne wody na morzu Czarnym dla cudzoziemskich okrętów. W związku z tym zakazem zostały zatopione przez nieznaną czynnikami jeden okręt rumuński i jeden jugosłowiański.

Posel rumuński w Ankarze został odwołany. W Ankarze oświadczono - w związku z penetracją niemiecką w Rumunii - że Turcja nie pozwoli nikomu mieszać się do swych wewnętrznych stosunków i potrafi udaremnić próby przemarszu wojsk niemieckich przez swoje terytorium.

Dalszy t.j. drugi transport amerykańskich kontrtorpedowców odstąpionych W. Brytanii przez Stany Zjednoczone przybił do jednego z portów angielskich. Przez całą długą podróż przez Ocean Atlantycki nie napotkał ani obecny ani poprzedni transport na żadną niemiecką łódź podwodną, ani też na niemieckie samoloty. Marynarka angielska i rzeczoznawcy wyrażają się z najwyższym uznaniem o stanie kontrtorpedowców.

"New-York Times", poważny dziennik amerykański podnosi z uznaniem i zadowolaniem zachowanie się Jugosławii w rokowaniach handlowych z Niemcami. Jugosławia mianowicie - odmówiła w sposób stanowczy uroszczeniom niemieckim

kontrolowania nadwyżek eksportowych odnośnie swych produktów rolnych. W ten sposób - podnosi dziennik amerykański - Jugosławia nie uległa się gróźb niemieckich.

Z frontu japońsko-chińskiego donoszą z Czung-King o dalszym wielkim zwycięstwie Chińczyków, którzy odbili w kontrataku ważny węzeł kolejowy Lingan. Nadeszła również wiadomość o udanym ataku artyleryjskim na lotnisko japońskie w Iszau nad rzeką Jantsey, na skutek czego z 29 samolotów znajdujących się na ziemi 14 zostało rozbitych.

Mowa prez. Roosvelta, w której tenże dał w sposób stanowczy do zrozumienia, że Ameryka przeciwstawi się zbrojnie wszelkim zakusom dyktatorskim i udzielać będzie nadal skutecznej pomocy W. Brytanii, wywarła wszędzie potężne wrażenie. Jeden z poważnych dzienników tokijskich zapytuje niewinnie: "Czyż jest rzeczą możliwą, by Ameryka uznała ostatnio zawarty pakt z państwami osi za akt dla siebie nieprzyjazny?"

W Ameryce pojawiła się dzisiaj wiadomość, że między Stanami Zjednoczonymi a Meksykiem toczą się rokowania dotyczące zawarcia układu wzajemnej pomocy na wzór podobnego układu zawartego niedawno między Stanami Zjedn. a Kanadą. Rząd Stanów Zjednoczonych oświadczył, że stawia do dyspozycji innych republik amerykańskich /chodzi przede wszystkim o republiki południowe/ bazy powietrzne i morskie wydzierżawione ostatnio od W. Brytanii, a to celem obrony całego kontynentu amerykańskiego. Z południowo-amerykańskich republik wyraziły Brazylja i Chile gotowość wydzierżawienia swoich baz morskich i powietrznych Stanom Zjednoczonym. Miało-by wielkie znaczenie strategiczne ze względu na najbliższe sąsiedztwo Ameryki pód. z pód. Europą i Afryką. Środki finansowe na uzbrojenie tych baz dadzą Stany Zjednoczone. Także i republika Urugwaj - która zajmowała dotychczas negatywne stanowisko w sprawie odstąpienia swych baz - ma pójść za przykładem Brazylii i Chile.

D.N.B. podało wczoraj dla użytku wewnętrznego, że w czasie od 1. lipca br. zniszczyli Niemcy 3900 maszyn angielskich, nieco później w tym dniu podano a udycji portugalskiej liczbę straconych wzgl. zniszczonych samolotów ang. już tylko na ponad 2000 a więc o połowę mniej. W rzeczywistości i ta cyfra jest niezgodna z prawdą, albowiem w tym czasie stracili Anglicy jedynie 855 maszyn /355 pilotów zostało uratowanych/ podczas gdy staty niemieckie obejmują 2612 samolotów.

Radio holenderskie kontrolowane przez Niemców podało wiadomość, że 4000 robotników holenderskich wysłano do Hamburga. Chodzi tu niewątpliwie o odbudowę obiektów gruntownie zniszczonych w czasie ostatnich nalotów angielskich. Sztokholmski "Aftenblad" donosi pod datą 11 bm., że niemieckie władze okupacyjne zakazały publicznego śpiewania, motywując to zarządzeniem dzisiejszą smutną sytuacją międzynarodową.

Z OSTATNIEJ CHWILI

/Wiadomości otrzymane dziś 15.X.br godz. 7 rano./

Według komunikatu wydanego wczoraj wieczór w Kairo angielskie siły powietrzne atakowały skutecznie włoski port Tobruk w Libii i lotnisko Gura w Erytrei. Z Nairobi donoszą, że eskadry bombowe pód. Afryki bombardowały dwukrotnie lotnisko Jawello w Abisynii. Z obu tych operacji wróciły samoloty całe.

Według doniesień agencji prasowych miał Berlin w ciągu nocy z poniedziałku na wtorek kilka razy alarm lotniczy. Szczegółów dotąd jeszcze brak.

Koło Vacci w Rumunii wybuchł pożar trzech szybów naftowych. Mimo akcji niemieckich straży pożarnych uległy szyby zupełnemu zniszczeniu.

Jutro przybywa do Konstancy misja niemieckiej marynarki wojennej, celem przygotowania budowy bazy morskiej. Mają również przybyć włoscy oficerowie by w Maimaria zbudować bazę hydroplanów.

Amerykański minister skarbu Morgentau, podał prasie, że rząd Stanów Zjednoczonych utworzył komitet dla przyspieszenia i ujenostajnienia produkcji samolotów dla Ameryki i Wielkiej Brytanii.

WIADOMOŚCI Z KRAJU

Z Mielca nadeszły sprawdzone wiadomości o spłonięciu tamtejszej wytwórni szybów, którą Niemcy ostatnio przerobili na wytwórnię części do samolotów. Zdaniem kół niemieckich podpalenia miały dokonać ręce sabotażystów polskich, w związku z czym dokonano w Mielcu i okolicach licznych aresztowań w śród Polaków.

Z Żywiecczyny i okolic Suchej nadchodzą w dalszym ciągu wiadomości o tragicznej sytuacji chłopów wysiedlanych ze swych majątków. Rozpacz chłopów jest straszna, dochodzi do samobójstw, a w innych zaś wypadkach do podpalania własnych zagrod. Koloniści niemieccy widząc tę tragedję chłopów i zgliszcząca masę gotowych gospodarstw, rezygnują z osiedlania się. W tych dniach podamy obszerniejszy materiał w tej sprawie.

Dzi. Pol. 15, X, 1940

NOWA TRAGEDIA CHŁOPÓW POLSKICH

Już po całym kraju rozeszły się wieści o nowej fali wysiedlań, tym razem w Żywieckim i w okolicach Suchoj. Zaiste brak słów, brak określeń dla zobrazowania masowych tragedii chłopów, wyrzucanych z ojcowizny, z odwiecznych siedzi dziedzicznych po ojcach, dziadach, pradziadach. Brak też analogii podobnego bestialstwa w dziejach - trzeba by sięgnąć chyba do starożytnej i barbarzyńskiej Asyrii, albo do sposobu prowadzenia wojen przed tysiącami lat, za czasów biblijnych, aby znaleźć podobne bezprawia, podobne natrzęsanie się ze wszelkimi przyrodzonymi praw ludzkich i boskich.

Gdy rok temu rozeszła się wieść po świecie o pierwszej fali "wysiedlenia" - ludzie poprostu nie chcieli wierzyć. W głowie przeciętnego cywilizowanego Europejczyka nie chciało się zmieścić aż takie podeptanie ludzkości, aż tak daleko idące zezwierzczenie narodu - do licha! - europejskiego przecież. Wieść wydawała się niewiarygodną - lecz pierwsza fala nieszczęsnych wygnańców z Śląska i Pomorza rozlała się zbyt szeroko, by można było wątpić o fakty. W trzaskające mrozy rugowano ludzi tak jak stali, niejednokrotnie nocą, nie pozwalając zabierać ze sobą żadnych rzeczy, nawet bielizny do zmian, nawet pieluch dla niemowląt /autentyczne/; wyrzucano na ulice chorych, małe dzieci, starców, kobiety z niemowlętami przy piersi. Ziemia, budynki, sklepy, narzędzia pracy, urządzenia mieszkalne, nawet ubrania i bielizna - cały dorobek biednych i bogatych - wszystko dla Niemców, wszystko dla narodu panów! Polak mógł tylko zabrać małą walizkę lub tobołek i... 20 zł. A jeżeli, dzięki wyjątkowo dobrej zimie wymrozi się tysiące polskich dzieci - tym lepiej - będzie więcej "przestrzeni życiowej" dla zdobywców. Taka jest etyka tego narodu, taki jest nowy niemiecki porządek!

Przebieg nowej fali "wysiedlań" jest w Żywieckim i okolicach Suchoj inny. Może dlatego inny, że tamta przed rokiem odbywała się pod wrażeniem ogólnego wstrząsu, wywołanego klęską narodu, ta zaś zastała ludzi częściowo już przygotowanych i znających okrucieństwa dzikiego okupanta. Jak przed rokiem tak i dziś zezwolono wysiedlonym zabrać tylko niewielkie tobołki, po kilka zaledwie złotych, i zostawiono krótki czas na opuszczenie swych domostw. Lecz wykonanie tych szatańskich zarządzeń tym razem nie poszło tak gładko.

Z Żywieckiego i okolic Suchoj, a szczególności z Hiciska, Stryszawy, Jeleśni, Węgierskiej-Górki, Soki, Rayczy i t.d. nadchodzi wieści, że chłopci coraz częściej zamiast oddawać swe dobro w ręce wroga, niszczą je. Z czym nie da się wjść w lasy, czego nie może się lub nie zdąży zakopać, ukryć - łamie się, niszczy, pali. Płoną chaty i budynki gospodarze, płonie zboże, przeznaczone dla niemieckich kolonistów, zaorano dopiero obsiane pola, zniszczone narzędzia pracy, wycięto sady! Niszczy przychodzi do gołej ziemi, której niema czym uprawić, obsiać - niema gdzie zamieszkać!

W niektórych miejscowościach najeżdżeni swoim zwyczajem odpowiedzieli krwawymi represjami, rozstrzeliwaniem, aresztowaniami, w innych, sami kolonisci, widząc rozpacz polskich chłopów, widząc takie tragedie, jak zbiorowe samobójstwa całych rodzin /autentyczne/ - nie chcą obejmować gospodarstw. To też w wielu miejscowościach cofnięto nakazy wysiedlenia... Może i sami Niemcy czują, że już nadchodzi czas wyrównania z nimi porachunków....

Ze swojej strony dajemy wysiedlanym wskazówkę: przed spaleniem zagrody, przed zniszczeniem sprzętu lub ubiciem inwentarza - trzeba zrobić spis co się zniszczyło. Porządane, by spis taki był poświadczony przez poważnych, wiarygodnych świadków i - oczywiście - dobrze schowany. Mamy zapewnienie z wiarygodnych źródeł, że każda rzecz wysiedlonego, zniszczona w tym celu, aby nie dostała się w ręce wroga - będzie odszkodowana w naturze lub pieniędzmi. Te odszkodowania będą płacone przed wszystkimi innymi, to dług święty, który naród zaciąga u swych najlepszych, najdzielniejszych obywateli. Nie sieri się, nie sieri Rzeczpospolita, by taki dług nie był spłacony. A dopóki to nie nastąpi, niech tym nieszczęśliwym, którzy własnymi rękoma niszczyli swój dorobek całego życia, - byle go nie oddać w ręce wroga - każdy z nas na każdym kroku niesie pomoc i słowa pociechy. Niech wiedzą, oni, że cała Polska sercem jest przynich i pamięta o każdym ich godnym i pełnym patriotyzmu postawie.:-

W BOMBARDOWANYM BERLINIE

Nie peraz pierwszy mamy sposobność podzielić się z wiadomościami o sytuacji i przeżyciach mieszkańców bombardowanych miast niemieckich. Żadne komunikaty, żadne opowiadania nie są w stanie opisać, nie pozwolą wniknąć w tragedję nas, która z woli klikki partyjnej i swego "Wodza" przeżywa piekło na ziemi, żyjąc od szeregu miesięcy w trwodze i lęku o swoje życie i swych najbliższych. Pozatym co nazywamy "rozkoszą zemsty" za wszystkie krzywdy nam wyrządzone przez wroga, nęci nas przede wszystkim ciekawość, jak ludność niemiecka reaguje na swój obecny los, jaki jej zgotował Łbawca-Führer, jak długo nerwy ludzkie są w stanie wytrzymać takie napięcie i jak daleko jeszcze do "gniewu ludu".

To też zamieszczamy poniżej mimowolny wywiad z pewnym dygnitarzem niem., który oczywiście - nie udzielił-by tych wiadomości gdyby wiedział, do jakich celów one posłużą. Wiadomości te potwierdził nam /oczywiście również przygodnie pewien urzędnik "Parteigenosse", który onegdaj powrócił z Berlina: ". . . . W Berlinie zniszczenie olbrzymie. Najwięcej zniszczona jest dzielnica Moabit i dworzec Potsdamski, który dosłownie został zrównany z ziemią. Wśród ludności nurtuje wielkie przygnębienie. Naukę we wszystkich szkołach przerwano. Panuje powszechne przekonanie, że przed bombami angielskimi, z właszcza z nowych amerykańskich samolotów, niema ratunku. Bomby ich przebijają najwyższe kamienice i schron i wybuchają dopiero 10 m głębiej /siła przebicia dochodzić ma do 40 m/ i sieją straszliwe spustoszenia. Jedna z takich bomb wysadzając schron pod kamienicą zabiła z górą 150 ludzi! Dla podtrzymania ludności na duchu poleciły władze oszacować właścicielom wartość ich domów, wzgl. mieszkań i po uszkodzeniu wypłacać równowartość. Nie daje to jednak efektu propagandowego. Wyjazd z Berlina zupełnie zabroniony. Informator nasz, który pojechał po żonę na 2 dni zużył na ten cel 4 tygodnie. Pociągi nie dojeżdżają do miasta. Do dzień o godz. 18.30 - 19-tej ludność obowiązkowo schodzi do schronów. Gdy godzina powyższa się zbliża - życie zamiera, ludność opanowuje gorączka granicząca z paniką. Przebywanie w schronach trwa już od 7-8 godzin do godz. 7-mej rano. Po godz. 19-tej za żadną cenę nie można nic kupić. Informujący nas za 3 minutowy przejazd taksówką musiał zapłacić 100 marek. W schronach i na zewnątrz powszechne przeklinanie wodza, partii, dowództwa wojny. Przewidują, że jeżeli jeszcze dłużej będą bombardowania, nastąpi w Berlinie kompletne załamanie i rozkład. W tej chwili jest już cała masa obłąd i samobójstw. Codzienne kondukty pogrzebowe masowe - nie robią już wrażenia. Żona informującego nas uległa również wstrząsowi i leży się obecnie w Krakowie; cały dzień płacze, ciągle drży by nie nadleciały angielskie samoloty, pod wieczór zaś prosi o pójście do schronu i t.p. Życie w schronach stało się przekleństwem, a myśl o zimie, o ew. przystąpieniu Ameryki do wojny i wzmożeniu nalotów, doprowadza znękanych berlińczyków do rozpaczyny. . . . ."

Każdy z Czytelników wie zapewne, że nie jest to odosobniony raport. Wiadomości podobne dochodzą nas niemal codziennie z różnych miast i okręgów.

Działalność lotnictwa angielskiego jest oczywiście obliczona i na tego rodzaju efekty jak: terror, panika i defetyzm. Muszą być też dobrze znane nastroje w Niemczech - po tamtej stronie kanału, skoro Anglicy pokpiwają sobie z odwagi i bohaterstwa Niemców. Oto przed kilku dniami na fali londyńskiego radia usłyszeliśmy zapowiedź w języku niemieckim, że "za chwilę przemówi do swego narodu, Führer, z piwnicy przeciwlotniczej /Luftschutzkeller/ w Berlinie". /Działo się to akurat w czasie nalotu na Berlin/ I rzeczywiście - głośnym do zrudzenia przypominającym mowę Hitlera, wykonano krótką "wesołą audycję" w której Führer m.i. mówił, że "wszystko cokolwiek się dzieje - dzieje się z mojego rozkazu; nawet bomby w tej chwili lecą na nas z mojego rozkazu" a radosny tłum wykrzykiwał: "Sieg-Heil, Sieg-Heil". Jakże świetnie podpatrzyli Anglicy mentalność swych wrogów. Pokpiwają sobie Anglicy z Niemców mimo, że i na Londynie od czasu do czasu lecą "kufarki" ale świadczy to o doskonałym samopoczuciu Anglików. Bo też nastawienie psychiczne londyńczyków, którzy są atakowani i bronią się dzielnie musi być inne, a inne u Niemców, którzy zapewne nie mogą zrozumieć, że zdobyli pół Europy i dziś jako zwycięscy muszą się chwycić do schronów, lub uciekać do krajów podbitych - z płonną nadzieją . . . . . czy na drugo?